

Noms de persones als carrers de Canet (6)

Mossèn Cinto Verdaguer i la seva relació amb Canet¹

Jordi Pomés Vives
Universitat Autònoma de Barcelona

People's names in the streets of Canet de Mar (6)

Jordi Pomés analitza la relació que l'eminent poeta Jacint Verdaguer va tenir amb Canet de Mar. Ben probablement fou Lluís Domènech i Montaner la persona que inicià el fort vincle entre mossèn Cinto i la població. Ambdós es coneixien almenys des de mitjans dels anys 70 del segle XIX. Col·laboraren professionalment i entaularen una gran amistat. A partir de Domènech, Verdaguer conegué els amos del Castell de Santa Florentina, Ramon de Montaner i Florentina Malató. Mossèn Cinto també fou molt amic d'aquest matrimoni, el qual convidà al poeta en diverses ocasions a sojornar uns dies a la seva Casa Forta de Canet. Verdaguer dedicà a Malató dos poemes amb motiu de la seva mort el 1900 i també dedicà una quarteta a la Mare de Déu de la Misericòrdia.

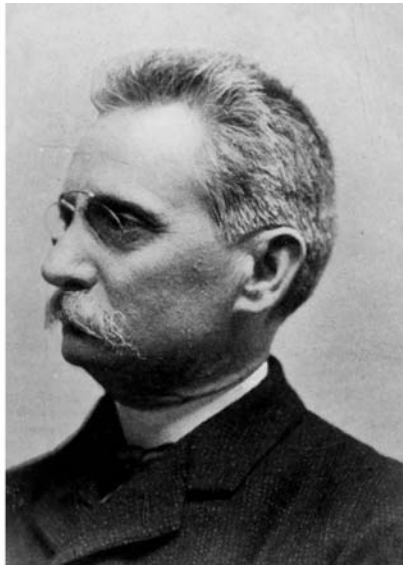
Paraules clau: Jacint Verdaguer, Lluís Domènech i Montaner, Florentina Malató, Ramon de Montaner, Jaume Collell, Narcís Verdaguer Callís.

Jacint Verdaguer (1845-1902), qualificat per molts com el poeta més genial que mai ha tingut Catalunya, és potser un dels personatges il·lustres més estimats pels catalans de l'últim terç del segle XIX i de tot el segle XX. Ho arribà a ser ja abans de morir al 1902, durant els últims anys de la seva vida, quan es va entregar a socórrer i a ajudar la gent més pobre i necessitada. El seu enterrament a Barcelona, en el que no hi faltà una representació de canetencs, va suposar una de les manifestacions de dol més

Jordi Pomés explores the relationship that the prominent poet Jacint Verdaguer had with Canet de Mar. It is most probable that it was Lluís Domènech i Montaner who started the strong link between Father Cinto and Canet, as the men knew each other at least from the 1870s, they were professional collaborators and forged a strong friendship. Through Domènech, Verdaguer met the owners of the Castle of Santa Florentina, Ramon de Montaner i Florentina Malató. Father Cinto also became a good friend of this couple, who invited the poet on different occasions to stay for a few days in their Castle in Canet. Verdaguer dedicated two poems to Malató when she died in 1900 as well as a quatrain to the Virgin of Misericòrdia.

Keywords: Jacint Verdaguer, Lluís Domènech i Montaner, Florentina Malató, Ramon de Montaner, Jaume Collell, Narcís Verdaguer Callís.

multitudinàries de la història de Catalunya. Hi assistí gent de totes les condicions socials i polítiques.² Sagarra, a les 'Memòries', diu que va ser l'enterrament més transversal que hi havia hagut mai al país. A Canet, des del moment de la seva mort i durant uns dies, es féu onejar una bandera catalana a mig pal -en senyal de dol- en el turonet de Sant Pere, a l'ombra de la Creu de Pedracastell. Fins i tot es va projectar, des d'alguna instància governamental catalana, convertir una de les muntanyes més conegudes de Montserrat, el

Mn. Cinto Verdaguer i Lluís Domènech i Montaner: dos grans amics i col·laboradors

Cavall Bernat, en una gegantina estàtua de Mossèn Cinto. El famós arquitecte modernista Eduard Ferrés va fer passos seriosos per fer realitat aquest projecte.³ No conec cap més projecte d'aquest tipus per honorar alguna personalitat catalana. I és que Verdaguer és la celebritat el reconeixement de la qual ha generat i encara genera més consens a Catalunya. És l'únic de les grans persones de renom catalanes que ha estat capaç de romandre en el nomenclator dels carrers catalans al llarg de les diferents conjuntures polítiques del segle XX (monarquia d'Alfons XIII -inclosa la dictadura de Primo de Rivera-, República, guerra civil, franquisme i actual etapa democràtica). No n'hi ha cap més. I això té un mèrit extraordinari i ens parla dels grans valors de mossèn Cinto, capaç de ser acceptat i lloat per tothom i totes les ideologies polítiques (incloses les més extremes, des dels revolucionaris anarquistes als franquistes més recalitrants).

I Canet no va ser ni és una excepció en aquest sentit. Tenim un carrer ben centric, encara que curt, dedicat a aquest excels poeta. El carrer està ubicat entre els carrers Vall i Oliver. Té una forma semicircular (en forma d'«U»). El nom de Mossèn Cinto Verdaguer es va posar a aquest carrer durant la 2a República en una data desconeguda, entre l'abril de 1931 i el juliol de 1936 (en tot cas, abans de l'esclat de la guerra).⁴ Serà l'únic dels 17 noms nous de carrer que van introduir els republicans en temps de pau que tenia alguna significació religiosa; serà també l'únic nom d'aquest tipus que les autoritats municipals van respectar durant la guerra (quan van eliminar la resta de noms de sants i religiosos); i serà l'únic nom nou que s'havia posat durant la República que respectaran els franquistes. Déu n'hi do el mèrit que tenen aquests tres fets! Només mossèn Cinto ho podia aconseguir!

Però el fet de tenir un carrer amb aquest nom no respon només, com a la majoria dels centenars de poblacions catalanes, a la voluntat d'honorar a una de les màximes figures de la literatura catalana i a una gran persona plena de virtuts que, com els grans profetes, va saber predicar amb l'exemple. Canet, a més d'aquestes raons, en tenia i en té d'altres per honorar a aquest gran home: Canet fou, de fet, una de les poblacions del Maresme en què mossèn Cinto hi estigué més vinculat. Visità la nostra població moltes vegades, algunes

d'elles per passar-hi algunes temporades, entre els anys 80 i 90 del segle XIX. I fruit d'aquestes visites ens deixà alguns poemes i escrits relacionats directament amb la població: una quarteta a la Mare de Déu de la Misericòrdia -el santuari de la qual visità nombrosos cops des de 1880-, una rondalla sobre la devoció que els mariners sentien per aquesta Mare de Déu i també dos poemes dedicats a Florentina Malató, esposa de Ramon de Montaner (1828-1921) -senyor del castell de Santa Florentina i amo de la molt important editorial Montaner i Simon (vegeu els poemes i un fragment de la rondalla a l'annex).

Verdaguer va fer una forta amistat amb la família Montaner. L'any 1899 anà a la Casa Força d'aquesta família (que aviat esdevindria el famós Castell de Santa Florentina)⁵ per batejar Ramon de Capmany i Montaner, nét del matrimoni Montaner-Malató.⁶ I l'any següent, en concret al desembre de 1900, quan morí Florentina Malató, mossèn Cinto participaria ben activament als seus actes fúnebres, a banda de la confecció del seu recordatori. Si bé aquests actes començaren a Barcelona, acabaren el dia següent quan es traslladà el cadàver a Canet per ser enterrat; per això Verdaguer vingué a la nostra població per figurar a la presidència del dol.⁷ Mossèn Cinto havia mantingut molt bona relació amb l'esposa de Ramon de Montaner durant les estades que passà a la mansió canetenca d'aquesta família.

De fet, segurament Verdaguer degué conèixer als Montaner a través del genial arquitecte Lluís Domènech i Montaner, el qual tenia una profunda vinculació tant familiar com professional amb Canet.⁸ Era nebot dels Montaner. Mossèn Cinto i Lluís Domènech es coneixien des d'almenys mitjans dels anys 70, quan pogueren coincidir en les tertúlies que es realitzaven a l'Associació Catalana d'Excursionisme. Tots dos eren amants

de l'excursionisme i eren assidus a aquestes tertúlies.⁹ En qualsevol cas, l'any 1877 ja col·laboraren professionalment. Domènech dibuixà la portada del poemari verdaguerià *L'Atlàntida* (publicada aquest mateix any). Ambdós prohoms es reunien al voltant d'aquest any per fer lectures de l'epopeia atlàntica al pis barceloní de Verdaguer, al carrer de la Canuda.¹⁰ Més tard, el 1885, l'arquitecte dibuixaria també la portada de *Canigó*, un dels llibres més importants de mossèn Cinto. Per a tal fi, aquest mateix li envià un esbós de la muntanya del Canigó per tal que li fes una il·lustració per al seu poemari, que sortí publicat l'any 1886. Anys després, Domènech farà un petit homenatge a Verdaguer reproduint en la façana de l'Ateneu de Canet -l'actual biblioteca- alguns episodis de *L'Atlàntida*. L'amistat que ambdós es tenien es manifestà també en el fet que el 1881 mossèn Cinto batejà el fill primogènit de Domènech i Montaner: Pere Domènech i Roura.

El matrimoni Montaner-Malató convidà força vegades a Verdaguer a passar uns dies a Canet. Probablement en alguna d'elles coincidí amb el canonge i també poeta i escriptor Jaume Collell, gran amic de mossèn Cinto.¹¹ Collell també va ser convidat en algunes ocasions per la família Montaner. De fet, Ramon de Montaner, el seu gendre Ricard de Capmany -reconegut pintor i decorador modernista- i Lluís Domènech van ser durant dècades (entre els anys 80 i principis dels anys 20) els principals animadors, promotors i sostenidors culturals de Canet.¹² I ho feren, d'entre altres maneres, convidant a Canet a destacats escriptors i artistes. Segons Xavier Mas, van funcionar com un autèntic *deus ex machina* de la majoria de les iniciatives socials, intel·lectuals, artístiques, culturals i fins i tot urbanístiques d'aquesta població.¹³ Tant Ramon de Montaner (amo de l'empresa editora que probablement tenia més envergadura de tota Espanya)¹⁴, com Ricard de Capmany, com Lluís Domènech, estaven molt ben relacionats amb l'elit intel·lectual i cultural catalana del moment. No fou casual, per exemple, que Àngel Guimerà decidís estrenar a l'Ateneu de Canet dues de les seves obres dramàtiques (*Judit de Welp i Gal·la Placídia*) en les quals tant Lluís Domènech, com els seus germans, com el seu nebot Ricard de Capmany hi van tenir una participació directa. L'arquitecte va dibuixar i pintar els decorats. *Judit de Welp* es va estrenar el 20 d'octubre de 1883 i, segons el doctor i erudit local canetenc Marià Serra, mossèn Cinto assistí també a l'estrena al costat de la plana major dels poetes i literats catalans.¹⁵ Vingueren a Canet per actuar o bé per assistir en l'estrena els més destacats intel·lectuals catalans del moment, com Josep Yxart, Eduard Toda, Joaquim Riera Bertran, Artur Masriera, Frederic Soler (Pitarra), Pere Aldavert, els germans Lluís,

Enric i Eduard Domènech i Montaner, Melcior de Palau, Joan Sardà, Narcís Oller, Francesc Matheu i Ramon Picó Campanar.¹⁶ Tots ells, junt amb l'autor de l'obra, Àngel Guimerà, celebraren l'estrena amb una fontada a la masia de Can Roca Pagès de Sant Pol. Desconeixem, però, si mossèn Cinto també s'apuntà a aquesta excursió. A la fotografia que immortalitzà la trobada no hi surt. Malgrat la gran amistat que l'unia amb Lluís Domènech i altres que hem esmentat, sabem que no solia freqüentar les reunions dels sectors catalanistes de *La Renaixença*.¹⁷

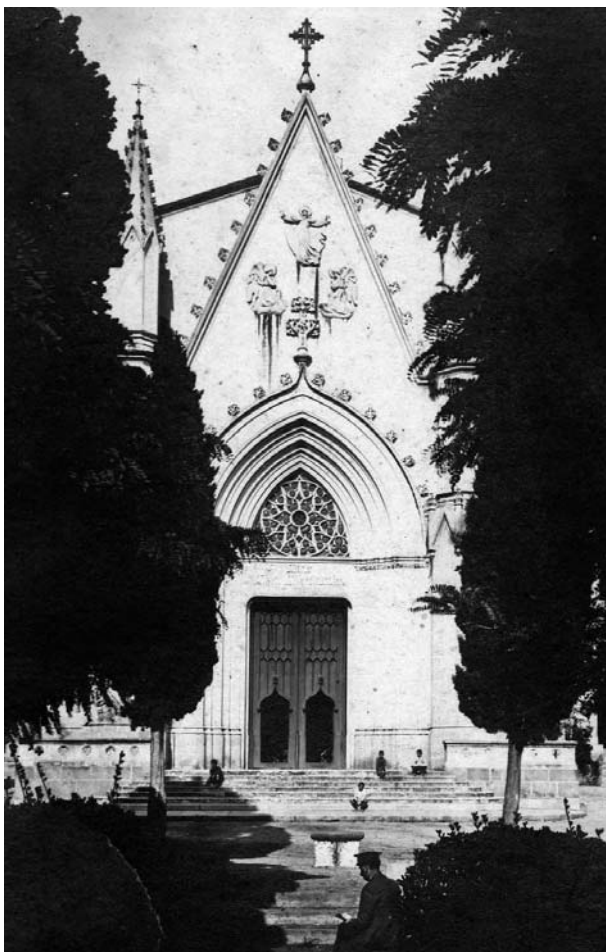
Un últim factor -però no per això menys important- va intervenir a reforçar la vinculació de mossèn Cinto amb Canet: la seva relació amb el seu cosí germà Narcís Verdaguer Callís, personalitat política destacada del catalanisme ja a finals del segle XIX. El sogre d'aquest últim comprà el 1882 el mas canetenc de la Roca del Ram, avui conegut com Cal Dr. Manresa (i abans conegut com cal Pare Joan). Aquesta fou l'altra casa (la primera va ser la Casa Forta dels Montaner) en què mossèn Cinto passà algunes temporades a Canet. En aquest cas convidat pel seu cosí.¹⁸ El doctor canetenc Marià Serra apuntà que al poeta, sempre delerós per conèixer de prop les contrades que visitava, «li anava bé passejar pels corriols de les vinyes» pròximes al mas de la Roca del Ram.¹⁹ També en aquesta masia (igual que a la Casa Forta) mossèn Cinto coincidí amb alguna important personalitat catalana, com els ja esmentats Àngel Guimerà o Jaume Collell.²⁰ Aquest últim tenia força relació amb Narcís Verdaguer. Aquest cosí del poeta va ser durant uns anys corresponsal del setmanari *La Veu de Montserrat* (1871-1901), que havia estat fundat i dirigit per Jaume Collell. També mossèn Cinto hi col·laborà habitualment amb articles.

Durant les estades al Mas de la Roca, sens dubte Jacint Verdaguer també aprofitava per veure's amb el seu amic Lluís Domènech així com amb la família Montaner, a banda que no deixà mai de visitar el santuari de la Mare de Déu de la Misericòrdia. El santuari guardà fins al 1936 la quarteta que mossèn Cinto dedicà a la Mare de Déu -escrita sembla ser que al 1890- així com un poema dedicat a Cristòfol Colom dins un àlbum que es va elaborar amb motiu de l'homenatge a aquest navegant que es féu a Canet el setembre de 1892 per celebrar el quart centenari del descobriment d'Amèrica.²¹

Probablement mossèn Cinto també sentí, com molts canetencs, devoció per aquesta Mare de Déu. És molt possible que les primeres visites que féu al Santuari es remuntessin al 1880, any en què començà a freqüentar la veïna població de Caldetes, on residia un altre cosí germà seu, el metge Joaquim Salarich i Verdaguer, i on passaria algunes estades més o menys llargues.

Fontada i dinar a can Roca Pagès de Sant Pol el 21 d'octubre de 1883 amb el més selecte de la intel·lectualitat catalana del moment. (CEDIM)

Santuari de la Misericòrdia. (Arxiu Carles Saiz)

Està documentat que durant aquests sojorns va fer algunes excursions fins al santuari de la Misericòrdia.²² De fet, aquestes estades a Caldetes (i, per tant, també les escapades cap a Canet) s'intensificaren quan al 1883 els marquesos de Comillas, dels quals mossèn Cinto en va ser durant uns anys el seu capellà domèstic, es van fer construir una casa d'estiueig en aquesta població. No cal dir, doncs, que aquesta connexió amb Caldetes col·laborà a reforçar el vincle de Verdaguer amb tot el Maresme i, en concret, amb Canet, on mai va deixar de tenir-hi almenys tres grans pols d'atracció que l'uniren amb aquesta població: el seu cosí Narcís Verdaguer, els seus grans amics Lluís Domènech i tota la família Montaner i, per descomptat, també la Mare de Déu de la Misericòrdia. Al capdavant, aquests pols foren els que permeteren que tot el poble de Canet pogués ser viu testimoni tant de la presència física de mossèn Cinto com de les seves virtuts com a poeta i persona. Aquestes virtuts es volgueren posar en relleu amb posterioritat a la seva mort, no només dedicant-li el nom d'un carrer, sinó també amb altres actes més o menys significatius, com ara la col·laboració de l'Ajuntament a la subscripció que es va obrir a nivell de Catalunya el 1913 per aixecar-li un monument a Barcelona o bé deu anys més tard escenificant, amb molta solemnitat, el poema *Canigó*²³ a la recent estrenada Escola de Teixits.

Annex

Quarteta dedicada a la Mare de Déu de la Misericòrdia [1890?] i que figurava, autògrafa, a l'àlbum de visites del santuari, el qual desaparegué amb l'incendi que hi hagué arran de la repressió anticlerical del juliol de 1936. Aquesta poesia fa uns anys es va posar en una de les plaques a la plaça que hi ha davant mateix del Santuari.

*Sortint de vostra ermita,
un do us demanaré:
que em torneu la visita
l'instant que em moriré*

[LLANAS, Manuel i SOLDEVILA, Llorenç, *Verdaguer i el Maresme*, Barcelona, Ajuntament de Caldes d'Estrac, 2002:78]

Fragment de la rondalla sobre la Mare de Déu de la Misericòrdia:

L'ermitana (dona vella) de la capella de la Misericòrdia de Canet, diu que ella, un dia, trobà la Verge tota mullada i empolsada de sorra i amb lo front rajant de suor. Ella exclamà:

- Quin trànsit hi haurà hagut a la mar!

Al cap de pocs dies, se presenta un capità d'un barco que s'havia perdut, que venia de genollons des de Canet. Llavors giraren de cara a mar la santa imatge, que estava de cara a muntanya

[LLANAS, Manuel i SOLDEVILA, Llorenç, *Verdaguer i el Maresme*, Barcelona, Ajuntament de Caldes d'Estrac, 2002:78]

Font amb el fragment de poesia de Verdager al Castell de Santa Florentina. (CEDIM)

Primer dels dos poemes que dedicà a Florentina Malató.

Es troba cisellat a la font de la capella de Santa Florentina, que va esculpir Anton Samarra.

*Naix una font cristallina
de vostra capella al peu,
símbol de l'aygua divina
de que vos sou dolça deu.
¡Oh font dolça y regalada,
de vostres aygues del cel
donaumen una tirada,
que la del mon es de fel!*

[PINYOL TORRENTS, Ramon, «Uns textos necrològics verdaguerians oblidats: els del recordatori de Florentina Malató (1900)», *Anuari Verdager* 13, 2005:190].

Tomba de Florentina Malató a la cripta del Castell de Santa Florentina que conté, cisellada, la poesia de Verdager. (CEDIM)

Poema en la cripta del castell de Santa Florentina

Correspon a l'estrofa número 12 del poema del recordatori de Florentina Malató. És l'única estrofa que Verdaguer va escriure a propòsit per a aquell recordatori. És la que l'escultor Blay va cisellar anys després a la capçalera de l'estàtua jacent de Florentina Malató, que es pot veure a la cripta funerària del Castell de Santa Florentina.

*Serví á Santa Florentina,
y aquesta Verge divina
volguéla, en premi á son zel,
en Cel y terra aprop de ella:
en la terra en sa Capella,
y al seu costat en lo Cel.*

[PINYOL TORRENTS, Ramon, «Uns textos necrològics verdaguerians oblidats: els del recordatori de Florentina Malató (1900)», *Anuari Verdaguer* 13, 2005:195].

¹ Agraïeix molt a Xavier Mas, a Carles Saiz i a Iolanda Serrano tota la informació i orientacions bibliogràfiques i documentals que m'han ofert per elaborar aquest article.

² *La Costa de Llevant*, 15-6-1902:7.

³ *La Costa de Llevant*, 6-7-1902:5.

⁴ Després de consultar els padrons d'habitants del 1930 i del 1936, vaig poder comprovar com els ajuntaments republicans canetencs d'abans de la guerra (és a dir, dels que governaren entre l'abril de 1931 i el juliol de 1936) introduïren els següents noms de carrers: Pi Margall (en lloc de Plaça Colomer), Fermín Galán (en lloc de Riera de Sant Domènec), García Hernández (en lloc de Riera de la Torre), República (en lloc d'Ample), 14 d'abril (en lloc de Misericòrdia), Catalunya, Barcelona, Dr. Robert, Martí Julià (l'actual Pere Deleglise), Ignasi Iglesias (el carreró que dona sortida a la part de dalt del carrer de l'Alba), Lluís Domènech, Plaça Llibertat (l'actual Plaça de la Indústria), President Macià, Prat de la Riba (en lloc d'Abell baix), Mancomunitat, Marià Serra i Mn. Jacint Verdaguer (en lloc d'Oliver baix). Els cinc primers es van aprovar en el ple municipal del 16-5-1931. En el mateix ple s'especificava que «quedan aceptadas las restantes rotulaciones de calles que figuran en las propuestas aprobadas, aún cuando las designaciones de calles se efectúe por acuerdos parciales».

⁵ Seria el mateix arquitecte Domènech i Montaner el qui es faria càrrec de les obres. Ramon de Montaner va comprar la casa l'any 1882. Les obres per transformar-la en castell es realitzaren entre 1900 i 1910.

⁶ Ramon de Capmany esdevindria un important pintor català.

⁷ *La Veu de Catalunya*, 7-12-1900.

⁸ Tant la mare com l'esposa de l'arquitecte eren d'origen canetenc. Vegeu MAS GIBERT, Xavier, «L'empremta històrica i cultural de Lluís Domènech i Montaner a Canet de Mar», *Domenechiana*, vol.1, setembre de 2013; DOMINGO, Josep M. «Verdaguer i Domènech i Montaner. A propòsit d'uns inèdits verdaguerians de la Casa-Museu Domènech i Montaner», *Revista de Catalunya*, 178 (novembre de 2002).

⁹ SOLDEVILA, Llorenç, «Jacint Verdaguer i el Maresme» dins *Professor Joaquim Molas. Memòria, escriptura, història*, Barcelona, Publicacions de la UB, 2003:1057.

¹⁰ PINYOL TORRENTS, Ramon, «Uns textos necrològics verdaguerians oblidats: els del recordatori de Florentina Malató (1900)», *Anuari Verdaguer* 13, 2005:190.

¹¹ LLANAS, Manuel i SOLDEVILA, Llorenç, *Verdaguer i el Maresme*, Barcelona, Ajuntament de Caldes d'Estrac, 2002:74-75.

¹² Ramon de Montaner, Lluís Domènech i Montaner i Ricard de Capmany i Roura (1873-1947) estaven molt ben emparentats. Ja hem dit que el primer era oncle del segon i sogre del tercer. Ara afegim que aquest tercer era alhora nebot del segon. La seva mare, Francesca Roura Carnesoltes, era germana de l'esposa de Lluís Domènech, Maria Roura Carnesoltes.

¹³ MAS GIBERT, Xavier, «L'empremta històrica i cultural...»:157.

¹⁴ LLANAS, Manuel, *L'edició a Catalunya: el segle XIX*. Barcelona, Gremi d'Editors de Catalunya, 2004:244-252.

¹⁵ *Dietari del Dr. Marià Serra i Font. Canet de Mar 1880-1926*, Canet de Mar, Centre d'Estudis Canetencs, 2006:397-398 (juny 1902); 46-47 (octubre 1883).

¹⁶ Els quatre primers foren els qui van fer d'actors. La resta foren assistents. A banda d'aquests vingueren altres escriptors i intel·lectuals catalans. Consta que van venir a Canet els més importants del moment. Malauradament, però, no disposem de la llista sencera d'aquesta elit cultural que es desplaçà fins a Canet.

¹⁷ SOLDEVILA, *Jacint Verdaguer i el Maresme...*:1057

¹⁸ Almenys fins al 1893, any d'inici de la crisi i de l'enemistat dels dos cosins (LLANAS i SOLDEVILA, *Verdaguer i el Maresme...*:74).

¹⁹ LLANAS i SOLDEVILA, *Verdaguer i el Maresme...*:74.

²⁰ ROVIRA, Josep, «Glossa canetenca a la història del catalanisme polític» a *Festa Major*, 1980.

²¹ El Dr. Marià Serra convidà per carta (datada el 2-9-1892) a Mossèn Cinto per tal que participés a aquestes festes commemoratives del 4rt centenari del descobriment d'Amèrica i li demanà un poema al·lusiu. Verdaguer no pogué contestar la carta perquè es trobava de viatge. Per això el mateix Serra li envià una segona carta (22-9-1892) on es lamentava que el dia d'honorar la memòria de Colom a Canet no s'hagués pogut aplaudir el nom de mossèn Cinto i li demanava igualment (tot i ja haver-se fet la celebració) un poema dedicat a Colom per afegir a l'àlbum commemoratiu que recollia tots els poemes i escrits fets per les festes i que s'havia de guardar al Santuari de la Mare de Déu. Aquest àlbum també devia desaparèixer el juliol de 1936 en esclatar la guerra (LLANAS i SOLDEVILA, *Verdaguer i el Maresme...*:78-79). Verdaguer acceptà finalment escriure el poema. La darrera estrofa d'aquest deia: *De Barcelona en la Seu,/de Jesucrist á las plantas, mentres ella fa oració,/lo colom es de tornada: duya un nou Mon en son bech/y als peus de Cristo'l posava.* El poema sencer es pot llegir a l'opuscle *Descripció de las festas que celebrá la Costa de Llevant de Catalunya en la Vila de Canet de Mar durant los dias 8,9,10 y 11 de setembre del any 1892 en memoria de Cristófol Colom: travalls en prosa y en vers que's llegiren en la sessió literaria donat tot á la estampa per un canetench*, Barcelona, La Renaixensa, 1893.

²² LLANAS i SOLDEVILA, *Verdaguer i el Maresme...*:18-19, 22, 74; NADAL, Joaquim M. de, *Un 'tros' de Barcelona. Caldetas 1800, 1951:150.*

²³ L'Ajuntament donà 50 pessetes per col·laborar en la subscripció (*Dietari del Dr. Marià Serra i Font*: 617 (març de 1913)). La interpretació del poema *Canigó* anà a càrrec dels Pomells de Joventut de Canet. La part del cant anà a càrrec d'un cor de nois i noies pomellistes i comptà amb música apropiada i composta expressament pel mestre Tomàs Jover (*Dietari del Dr. Marià Serra i Font*:908-909 (juny 1923)).